

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง

หลักเกณฑ์

มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง มีดังนี้

1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว32 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2516
2. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว64 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2516
3. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0201/ว153 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2517
4. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/1554 ลงวันที่ 24 มกราคม 2518
5. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว76 ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2519
6. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว188 ลงวันที่ 4 กันยายน 2524
7. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/3662 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2534
8. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว21 ลงวันที่ 28 มกราคม 2541

โดยสรุปสาระสำคัญตามนัยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นได้ ดังนี้

1. ลูกจ้างชาวต่างประเทศเป็นลูกจ้างซึ่งมีสัญญาจ้าง มีสิทธิและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง (ต่างกับลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราวซึ่งมีสิทธิและหน้าที่ตามระเบียบของทางราชการ)
2. แบบสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงานที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วมี 2 แบบ คือ

2.1 แบบ 1 ให้ใช้เฉพาะกรณีที่มีการจ้าง มีกำหนดระยะเวลาตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

2.2 แบบ 2 ให้ใช้เฉพาะกรณีที่มีการจ้าง มีกำหนดระยะเวลาไม่ถึง 2 ปี

3. การขอแก้ไขร่างสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงาน ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจใช้ดุลพินิจอนุมัติให้ส่วนราชการต่างๆ แก้ไขสัญญาจ้างที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้เดิมได้ โดยมีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เป็นการแก้ไขที่เป็นประโยชน์กับส่วนราชการนั้นและไม่ผูกพันวงเงินงบประมาณเกินไปกว่าก่อนการแก้ไข
4. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศทุกระดับให้จ้างในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ถ้ามีความจำเป็นจะต้องจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งที่กำหนดไว้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน ทั้งนี้ จะต้องเป็นการจ้างที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างแท้จริง

5. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศไม่ควรจ้างบุคคลที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ เข้าปฏิบัติงาน เว้นแต่กรณีจำเป็นแท้จริงที่ไม่อาจหาจ้างบุคคลอื่นเข้าปฏิบัติงานแทนได้ ก็ให้จ้างโดยขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน การจ้างในลักษณะเช่นนี้ให้จ้างได้เพียงอายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์

6. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีอายุเกิน 65 ปีบริบูรณ์ ต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเป็นรายๆ ไป โดยให้ยึดหลักการพิจารณาเลือกสรรบุคคลมาดำรงตำแหน่ง ดังนี้

- 6.1 ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตำแหน่งที่ต้องการเลือกสรรบุคคลมาดำรงตำแหน่ง เช่น คุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และสุขภาพ เป็นต้น
 - 6.2 ผู้นั้นเป็นผู้มีคุณสมบัติที่สุด หรือดีกว่าบุคคลอื่นๆ ที่มีให้เลือก
 - 6.3 ค่าตอบแทนที่จะจ่ายให้ผู้ได้รับการเลือกสรร มีความเหมาะสมกับความรับผิดชอบและคุณสมบัติของบุคคล
 - 6.4 ผู้นั้นมีคุณสมบัติอื่นๆ ไม่ขัดกับคุณสมบัติต่างๆ ที่ทางราชการกำหนดไว้
7. ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณที่เทียบเท่าอธิบดีขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการจ้างและออกคำสั่งจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศได้เองภายในกรอบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือในกรณีที่ได้รับความสะดวกจากกระทรวงการคลังแล้ว ในอัตราค่าจ้างไม่เกินขั้นต่ำของตำแหน่งที่กำหนดไว้

วิธีปฏิบัติ

กระทรวงการคลังเห็นสมควรกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้างดังนี้

1. การจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงาน ให้จ้างเป็นลูกจ้างตามแบบสัญญาและอัตราค่าจ้างที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หากส่วนราชการใดไม่อาจปฏิบัติตามนัยดังกล่าวได้ ก็ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน และเมื่อส่วนราชการใดได้ตกลงทำสัญญาจ้างเรียบร้อยแล้วให้ส่งสำเนาสัญญาจ้างให้กรมบัญชีกลางและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทราบด้วย
2. ในการทำสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงานนั้น ผู้แทนส่วนราชการคู่สัญญาจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่จะให้แก่ลูกจ้างชาวต่างประเทศว่า จะมีสิทธิในกรณีใดบ้างหรือไม่เพียงใด หากผู้ว่าจ้างไม่ประสงค์จะให้สิทธิแก่ผู้รับจ้างในกรณีใด ก็จะต้องชี้แจงข้อความนั้นๆ ในสัญญาจ้างออกมิให้มีผลใช้บังคับแก่คู่กรณี โดยผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจะต้องลงนามกำกับการชี้แจงไว้เพื่อเป็นหลักฐาน
3. การลงนามในสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงาน หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงโดยรอบคอบว่า จะให้ลูกจ้างชาวต่างประเทศได้รับสิทธิตามสัญญาจ้างเพียงใดตามนัยแห่งข้อ 2 ก่อนที่จะลงนามทำสัญญาในฐานะเป็นผู้ว่าจ้าง หากปรากฏว่าการทำสัญญาจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศมิได้เป็นไปตามข้อเท็จจริงและประหยัดเท่าที่ควร อันเป็นผลผูกพันให้รัฐต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างโดยไม่สมควร ผู้ทำสัญญาอาจจะต้องรับผิดชอบ
4. ในกรณีที่มีการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศตามสัญญาจ้างแบบ 1 และลูกจ้างชาวต่างประเทศได้ทำงานมาครบ 2 ปี แล้ว หากส่วนราชการมีความประสงค์จะทำสัญญาจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศรายเดิมต่อไปอีก แม้ว่าการต่อสัญญาจ้างในระยะหลังไม่ครบ 2 ปีบริบูรณ์ก็ตาม ให้ใช้สัญญาจ้างแบบ 1 โดยถือว่าส่วนราชการนั้นๆ ได้จ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศผู้นั้นต่อเนื่องกันมาเกิน 2 ปี อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิต่างๆ ตามเงื่อนไขแห่งสัญญาจ้างแบบ 1 โดยให้หมายเหตุไว้เป็นหลักฐาน ในท้ายสัญญาฉบับใหม่ว่าเป็นการจ้างต่อเนื่องจากสัญญาเดิมที่ได้จ้างมาแล้วก็ปี ตั้งแต่วันเดือนปีใดถึงวันเดือนปีใด ส่วนสัญญาจ้างแบบ 2 ให้ใช้เฉพาะผู้ที่จ้างใหม่ ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาการจ้างไม่ถึง 2 ปี เท่านั้น

5. อัตราค่าจ้างตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ มี 2 บัญชี คือ บัญชีของตำแหน่งผู้สอน (ตามแบบ ลข.7) และบัญชีของตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ (ตามแบบ ลข.8) สำหรับค่าเช่าบ้านของลูกจ้างชาวต่างประเทศให้ได้รับค่าเช่าบ้านเหมาจ่ายในอัตราเดือนละ 8,000 บาท

6. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ให้จ้างในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ โดยในระยะเวลา 2 ปีแรกที่เริ่มจ้างไม่มีการปรับค่าจ้างให้สูงขึ้น

7. การปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น 1 ชั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณที่เทียบเท่าอธิบดีขึ้นไปเป็นผู้พิจารณา โดยจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังนี้

7.1 ลูกจ้างรายนั้นมีระยะเวลาการปฏิบัติงานมาแล้วครบ 2 ปีบริบูรณ์

7.2 ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างมีความประสงค์จะทำสัญญาจ้างต่อไปอีก 2 ปีบริบูรณ์

7.3 ผลการปฏิบัติงานของลูกจ้างรายนั้นในรอบระยะเวลา 2 ปี ที่ล่วงมาแล้ว ได้ผลดีเด่นเป็นที่พอใจของผู้ว่าจ้าง และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ

7.4 มีเงินงบประมาณหมวดค่าจ้างชั่วคราวเพียงพอที่จะปรับค่าจ้างให้สูงขึ้นได้

8. การปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น 2 ชั้น มีหลักเกณฑ์ดังนี้

8.1 ผู้นั้นจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการปรับอัตราค่าจ้างให้สูงขึ้น 1 ชั้น ตามข้อ 7

8.2 ผู้นั้นจะต้องมีผลการปฏิบัติงานดีเด่นมาก มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล อันก่อให้เกิดประโยชน์และผลดียิ่งต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก

8.3 ให้คำนวณโควตาเพื่อปรับอัตราค่าจ้างให้สูงขึ้น 2 ชั้น ได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของจำนวนลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้างครบ 2 ปีบริบูรณ์ ณ วันที่ 1 ตุลาคม ของปีงบประมาณนั้นๆ และถ้ามีเศษถึงครึ่งให้ปัดเป็นจำนวนเต็ม ถ้าไม่ถึงครึ่งให้ปัดทิ้ง แต่ถ้าปัดเศษทิ้งแล้วจะไม่ได้รับการปรับค่าจ้างเลยแม้แต่คนเดียวก็ให้ปรับได้ 1 คน

8.4 ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีการปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศกรณีพิเศษ 2 ชั้น (ตามแบบ ลข.9) ส่งให้กรมบัญชีกลางตรวจสอบจำนวน 3 ชุด อย่างช้าภายในวันที่ 30 กันยายนของทุกปี แต่ทั้งนี้ จะปรับอัตราค่าจ้างได้เมื่อใดนั้นจะต้องเป็นไปตามระยะเวลาตามสัญญาจ้างแต่ละฉบับ

9. ในกรณีที่มีการทำสัญญาจ้างโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ก็ดี หรือในกรณีที่มีการต่อสัญญาจ้างโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ก็ดี หากส่วนราชการประสงค์จะปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น ก็สามารถกระทำได้ทุกระยะเวลา 2 ปีบริบูรณ์ โดยให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

10. ในกรณีที่ได้รับความตกลงให้จ้างในอัตราค่าจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งแล้ว หากส่วนราชการมีความประสงค์จะจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศรายเดิมต่อไปอีก โดยให้ได้รับค่าจ้างในอัตราเท่าเดิม ก็สามารถต่อสัญญาจ้างได้ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

11. การเปลี่ยนระดับชั้นลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น เนื่องจากลูกจ้างรายนั้นมีหน้าที่ความรับผิดชอบเปลี่ยนแปลงไป ให้ปรับอัตราค่าจ้างเข้าสู่ระดับชั้นใหม่ในชั้นเดียวกันหรือชั้นที่ใกล้เคียงที่สูงกว่าของตำแหน่งนั้นได้ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง แต่ทั้งนี้ ในการเบิกจ่ายค่าจ้างส่วนราชการจะต้องได้รับการยินยอมของงบประมาณรายจ่ายหมวดค่าจ้างชั่วคราวจากสำนักงบประมาณ และได้รับอนุมัติบัญชีลูกจ้างชั่วคราวจากกรมบัญชีกลางก่อน

12. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศในอัตราค่าจ้างต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ให้ส่วนราชการสามารถทำสัญญาจ้างได้เองโดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ เนื่องจากการจ้างดังกล่าวไม่ได้เป็นการทำให้ทางราชการต้องเสียงบประมาณเกินกว่าความจำเป็น

13. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศในอัตราค่าจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) โดยให้ส่วนราชการส่งหนังสือขออนุมัติการจ้างต่อกรมบัญชีกลางอย่างช้าก่อนเริ่มจ้าง 1 เดือน ถ้าไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด หากมีปัญหาในการเบิกจ่ายส่วนราชการอาจจะต้องรับผิดชอบ โดยให้ชี้แจงข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาการขออนุมัติจ้าง ดังนี้

- 13.1 ชื่อและอายุของผู้ที่ส่วนราชการมีความประสงค์จะจ้าง
- 13.2 ชื่อตำแหน่งที่จะจ้าง อัตราค่าจ้าง และกำหนดระยะเวลาการจ้าง
- 13.3 ประวัติการศึกษา และการทำงานที่ผ่านมา
- 13.4 เหตุผลความจำเป็นในการขออนุมัติจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

14. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกินอายุ 65 ปีบริบูรณ์ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) โดยให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 13 สำหรับข้อ 13.4 ให้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นกรณีที่ต้องจ้างผู้ที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ พร้อมทั้งให้แนบใบรับรองแพทย์เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

15. ในกรณีที่ส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการตามวิธีปฏิบัติดังกล่าวได้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง